

Υφαίνοντας το νήμα της ζωής

Η ΡΟΚΑ

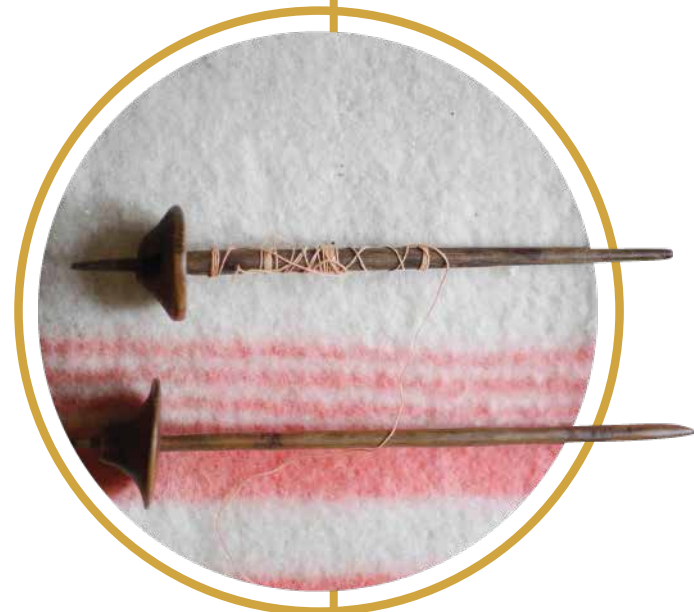
αφηγείται την ιστορία της...!

Είμαι η Ρόκα, ένα από το πιο σημαντικά εργαλεία της υφάντρας! Η κύρια εργασία μου είναι το «γνέσιμο».

Η μορφή μου απλή.

Το σώμα μου είναι μια πλεία βέργα από ελαφρύ ξύλο, που καταλήγει σε δικάλα, όπου τοποθετείται το μαλλί.

Οι μερακλήδες κατασκευαστές μου, αρκετές φορές, έβαζαν στην κορυφή μου σκαλιστό σταυρό με περίτεχνα σχέδια, για να στηρίζεται πάνω η «τουλούπα» και με δώριζαν στην υφάντρα του σπιτιού, αφού από μένα δημιουργούνται τα ρούχα της οικογένειας, τα σκεπάσματα και τα στρωσίδια. Το μαλλί, για να γίνει νήμα με το γνέσιμο, απαιτεί ιδιαίτερη δεξιοτεχνία από την «γνέστρια». Τα δάχτυλά της παίρνουν μία ποσότητα μαλλιού από την τουλούπα και τη στρίβουν για να γίνει μια λεπτή ίνα για τα μάλλινα ρούχα, αλλά και για το «στημόνι», το βασικό νήμα της ύφανσης. Για το «υφάδι» παίρνει μια πιο μεγάλη ποσότητα και τη στρίβει λιγότερο, ώστε να είναι ογκώδης και αφράτη.

Συνεργάτες μου στο γνέσιμο είναι το «αδράχτι», ένα λεπτό ραβδί με σκαλιστή υποδοχή της κλωστής στην αρχή του και το «σφονδύλι», ένα κωνικό ή στρογγυλό ξύλινο βαρίδι. Κατά το γνέσιμο το στριμμένο μαλλί τυλίγεται σιγά σιγά πάνω στο αδράχτι και το βάρος του σφονδυλιού βοηθάει, ώστε η κλωστή να στρίβεται καλύτερα και να αποκτά τη μορφή που χρειάζεται κάθε φορά για την ύφανση. Οι δύο βοηθοί μου έχουν επίσης σκαλιστές λεπτομέρειες, κυρίως το σφονδύλι, είναι πραγματικό κόσμημα!

Η χρήση μου είναι γνωστή από την αρχαιότητα! Το όνομά μου ήταν «ηλεκάτη». Οι συνοδοί μου λεγόταν «άτρακτος» και «σφόνδυλος». Με τραγούδησαν οι αρχαίοι ποιητές, ο Όμηρος στην «Οδύσσεια», ο Ηρόδοτος στην «Τερψιχόρη» και ο Θεόκριτος στα «Ειδύλλια». Η ρόκα, το αδράχτι και η κλωστή γίναμε τα μαγικά εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι Μοίρες, οι τρεις αρχαίες θεότητες! Η Κλωθώ, έγνεθε το νήμα της ζωής των ανθρώπων, η Λάχεση το μετρούσε και όριζε τι θα «λάχει» στον καθένα και η Άτροπος το έκοβε όταν ερχόταν η ώρα... Πολύ αργότερα, η γιαγιά με κρατούσε και έγνεθε δίπλα στο τζάκι λέγοντας παραμύθια στα εγγονάκια της. Έγινα δημοτικό τραγούδι! Οι ανύπαντρες κοπέλες φτιάχνοντας την προίκα τους με τραγουδούσαν, μαθαίνοντας την τέχνη του γνεσίματος και της ύφανσης!

«Το κέντημα είναι γλέντημα και η ρόκα είναι σεργιάνι μα ο αργαλειός είναι σκληριά, σκληριά πολύ μεγάλη».

*«Πάρε Μαριώ μ' τη ρόκα σου
κι έλα το φράχτη, το φράχτη, φράχτη,
άιντε βάσανα που 'χεις αγάπη».*

Καλή μου φίλη είναι η «Ανέμη», ο ξύλινος τροχός που συγκρατεί την κλωστή του αδραχτιού, για να ξετυλιχτεί και να γίνει κουβάρι. Για αυτήν θα σας πω άλλη φορά! Είμαι η ρόκα, η αρχαία ηλεκάτη, το σπουδαίο και πολύ χρήσιμο εργαλείο της υφάντρας, που από το ξασμένο μαλλί, με το γνέσιμο, γίνεται η κλωστή, πριν την πάρει ο «Αργαλειός» και γίνει ρούχο, φλοκάτη, βελέντζα, χράμι!

Ελάτε στο Λαογραφικό Μουσείο να με γνωρίσετε!

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ